

2021/2022 JUBILEUSZOWY ROK JAKUBOWY

ŚW. JAKUB WIĘSZY (STARSZY) APOSTOŁ

Męczennik, święty kościoła rzymsko-katolickiego, starokatolickiego, prawosławnego, ormiańskiego, koptyjskiego, anglikańskiego i ewangelickiego. Wymieniany w Modlitwie Eucharystycznej Kanonu rzymskiego.

Patron Hiszpanii, Portugalii, w Polsce – Łęborka, zakonów rycerskich, a także rybaków, aptekarzy, drogistów, robotników, pielgrzymów, żebraków.

Kim był św. Jakub?

Jakub zwany Więszym (albo: Starszym) i Jan Ewangelista byli synami Zebedeusza i Salome, i jak ojciec byli rybakami mieszkającymi nad Jez. Galilejskim. Jan Ewangelista podaje, że byli współnikami św. Piotra Apostoła. Ich matka, Salome, krewna Marii, należała do niewiast, które w okresie publicznej działalności Jezusa towarzyszyły Mu i usługiwały.

Wraz z Piotrem i Janem, Jakub był jednym z pierwszych uczniów Jezusa. Wybrany na Apostoła, stał niemal zawsze na ich czele. Należał do uprzywilejowanej grupy uczniów, którzy byli świadkami wskrzeszenia córki Jaira, Przemienienia na Górze Tabor oraz modlitwy w Ogrójcu. Był także świadkiem drugiego, cudownego połowu ryb, o którym mówi św. Jan w swej Ewangelii.

Tradycja podaje, że św. Jakub Więszy po Zesłaniu Ducha Św. udał się do Hiszpanii, żeby tam głosić Dobrą Nowinę. Dlatego jest szczególnie czczony w Hiszpanii i Portugalii, jest pierwszym patronem tych krajów. Po niewielkich osiągnięciach misyjnych na tych terenach, wrócił do Judei i w Kościele czasów apostołskich odgrywał pierwszoplanową rolę. Był biskupem Jerozolimy.

Zginął jako pierwszy z 12 Apostołów. Miał nawrócić w Jerozolimie czarnoksiężnika Hermogenesa, potem został wydany przez żydowskiego arcykapłana królowi Herodowi Agryppie, wnukowi Heroda Wielkiego, który nakazał go ściąć. Miało to miejsce podczas pierwszego prześladowania chrześcijan w 44 r. n.e.

Według tradycji, gdy w VII w. Palestynę opanowali Arabowie, relikwie św. Jakuba przeniesiono z Jerozolimy do Composteli w Hiszpanii. Nazwa COMPOSTELA ma się wywodzić od łac. słów: campus stellae = pole gwiazdy. Relikwie przewieziono początkowo do miasta Iria, tam zaginęły i dopiero w IX w. miał je odnaleźć pustelnik Pelayo, wiedziony cudowną gwiazdą. Hiszpańska nazwa SANTIAGO tłumaczy się: Święty Jakub, a obie nazwy razem znaczą: **ŚWIĘTY JAKUB Z COMPOSTELI**.

Od XI w. istnieje w Santiago de Compostela stolica arcybiskupstwa, a katedra z 1211 r. należy do najwspanialszych świątyń Hiszpanii.

Został tam założony Zakon Rycerski św. Jakuba dla obrony wiary i kraju przed Arabami, którzy poczynając od VII wieku okupowali większą część kraju. Grób św. Jakuba w wiekach średnich – po Rzymie i Ziemi Świętej był najbardziej znanym i najczęściej odwiedzanym miejscem pielgrzymkowym. W 1179 r. papież Aleksander III nadał temu miejscu status „miasta świętego”.

Ikonografia

Na Wschodzie Apostołów jest przedstawiany z księgą lub zwojem; jest mężczyzną w średnim wieku, z ciemną, niedługą brodą, odziany w typowe szaty Apostołów i sandały. W ikonografii Zachodu przedstawiany jest jako starzec o silnej **budowie ciała, w długiej tunice i w płaszczu lub jako pielgrzym w miękkim kapeluszu z szerokim rondem.**

Kult

W Polsce kult wprowadzili na czasów Kazimierza Odnowiciela w XI w. benedyktyni pochodzący z Liege w Belgii. W tym wieku było już 15 kościołów pod jego wezwaniem, głównie w diecezji kieleckiej. W diecezji krakowskiej w XV w. było 28 jego kościołów, najstarsze z XI – XII w. W XVI w. na Kazimierzu w Krakowie była szkoła św. Jakuba. Najstarsze wizerunki pochodzą z XV w. W 2008 r. w diecezji krakowskiej były 164 kościoły i kaplice Jakubowe, a wizerunków Świętego zanotowano ok. 120.

W czerwcu 2004 r. w Jakubowie powstało Bractwo św. Jakuba Starszego Apostoła, obecnie funkcjonujące jako ogólnopolskie stowarzyszenie (7 oddziałów). Istnieje też Polski Klub Camino de Santiago, a także stowarzyszenie „Przyjaciele Dróg Świętego Jakuba w Polsce” z siedzibą we Wrocławiu; powstają serwisy internetowe poświęcone Drodze św. Jakuba. Od VII 2009 r. ukazuje się pismo „Pielgrzymek. Informator Dróg Świętego Jakuba”, pomocne wszystkim poszukującym wiadomości o szlakach i możliwości wyruszenia takim szlakiem.

Droga św. Jakuba

Camino de Santiago to nazwa szlaku pątniczego prowadzącego do grobu św. Jakuba w katedrze w Santiago de Compostela. Od wczesnego średniowiecza tysiące ludzi podążało różnymi drogami do tego sanktuarium, w poczuciu przynależności do wielkiej wspólnoty europejskiej, jaką tworzyła tradycja chrześcijańska. Pielgrzymowano głównie z pobudek religijnych.

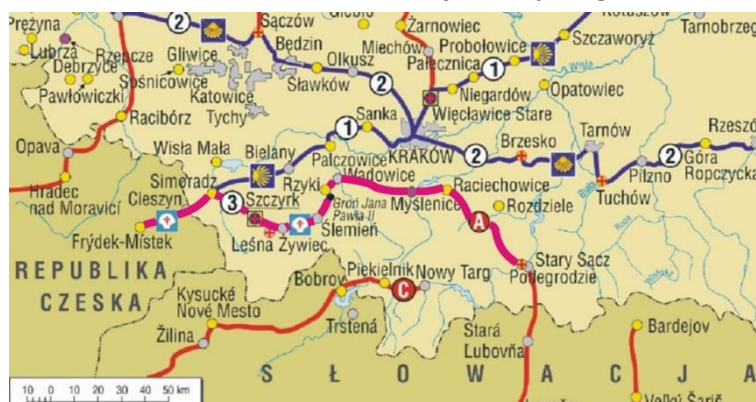
Do najstarszych szlaków należy Droga Pierwotna, prowadząca z Oviedo, stolicy Asturii, do Santiago. Istniała też Droga Angielska, biegnąca przez kanał La Manche do Paryża oraz bezpośrednio z Wielkiej Brytanii do La Coruny. Droga Portugalska rozpoczyna się w Lizbonie, a tzw. Szlak Arousa – to prawdopodobna droga ciała Apostoła z Jerozolimy do Hiszpanii. Od XI wieku największe znaczenie zyskała tzw. Droga Francuska (Camino Frances, 759 km), przebiegająca w większości przez terytorium Hiszpanii, na którą składały się 4 trasy zborne, którymi docierali pielgrzymi z całej Europy, aby wspólnie wyruszyć ku relikwiom Świętego. Trasy te przechodziły przez przełęcz w Pirenejach Roncesvalles, gdzie zginął legendarny Roland, łącząc się w miejscowości Puente la Reina i od tego miejsca przebiegał już jeden wspólny pielgrzymi szlak zw. Camino Grande.

W wiekach XVI–XIX znaczenie szlaków pielgrzymkowych zmalało i Droga św. Jakuba uległa stopniowemu zapomnieniu. Na apel papieża Jana Pawła II w 1982 r., w 1987 r. Rada Europy powołała do życia pierwszy Europejski Szlak Kulturowy, który w 1993 r. został wpisany na Listę światowego dziedzictwa UNESCO. Odwoływał się on do istniejących w średniowieczu dróg wiodących do Composteli. Początkowo w Hiszpanii, potem we Francji, Niemczech, Włoszech, Austrii i Szwajcarii pojawiły się – jak dawniej – drogowskazy z motywem muszli św. Jakuba.

Szlaki w Polsce

W Polsce istnieje Droga składająca się z wielu etapów, które łączą się ze szlakami w innych krajach. Pierwszym odcinkiem, który był odtworzony i uroczyście otwarty 24 VII 2005 r. była Dolnośląska Droga św. Jakuba, wiodąca od Głogowa przez Jakubów (średniowieczny ośrodek kultu św. Jakuba) do Zgorzelca, gdzie łączy się z niemieckim Ekumenicznym Szlakiem Pątniczym. Kolejno powstawały: Wielkopolska Droga św. Jakuba z Poznania do Gniezna i Droga Żytawska ze Zgorzelca do Pragi.

W 2006 r. otwarto pierwszy odcinek Drogi Polskiej z Olsztyna do Gietrzwałdu, w następnym roku przedłużony do Torunia, a w 2009 r. do Trzemeszna. W następnej kolejności otwarto odcinki Drogi Lubuskiej z Murowanej Gośliny pod Poznaniem do Słubic, Drogi św. Jakuba VIA REGIA: Góra św. Anny – Zgorzelec, Drogi Łębarskiej: Sianowo – Łębork – Smołdzino, Drogi Jeleniogórskiej VIA CERVIMONTANA: Jelenia Góra – Lubań, Ślęzańskiej Drogi św. Jakuba: Ślęza – Środa Śląska, Nyskiej Drogi św. Jakuba: Głuchołazy – Nysa – Skorogoszcz oraz Małopolskiej Drogi św. Jakuba: Sandomierz – Kraków. Kolejno powstały jeszcze: Pomorska Droga i Śląsko-Morawska Droga św. Jakuba: od **Więtlawic przez Kraków, Oświęcim – Wisłę Małą – Szczyrk – Simoradz do Frydka Mistka na pograniczu śląsko-morawskim.** W sumie w Polsce przygotowano dla pielgrzymów niecałe dwa tysiące oznakowanych odcinków Camino de Santiago.

KOŚCIÓŁ PW. ŚW. APOSTOŁA JAKUBA STARSZEGO W SIMORADZU

SIMORADZ

Należy do miejscowości o najstarszym udokumentowanym rodowodzie. Lokowany na prawie polskim, w początkach XIV w. pod nazwą SEMORAZ został przeniesiony na prawo niemieckie i skolonizowany (Dolny Simoradz). W dokumencie z XVII w. dotyczącym miejscowej szkoły występuje jako SIEDMORADZ. Początkowo był wsią książęcą, ale od XVI wieku należał do lokalnej szlachty, m.in. Skoczowskich – Wilamowskich, których płyty nagrobne znajdują się w kościele.

HISTORIA PARAFII

W dokumencie z 1286 r. wymieniony został proboszcz ks. Tyl (Tilo) z Simoradza, który w kościele w Raciborzu odczytał formułę klątwy rzuconej na wrocławskiego księcia Henryka Probusa. Datę tę przyjęto jako początek istnienia parafii. Jej istnienie potwierdza Księga Fundacyjna biskupstwa wrocławskiego z 1305 r. Parafia w Simoradzu należała do opolskiego archidiaconatu w diecezji wrocławskiej, do dekanatu cieszyńskiego. Początkowo składała Kościołowi daniny z 6 łanów, a po kolonizacji z 20 łanów. To potwierdza, że parafia musiała już istnieć co najmniej od połowy XIII w. i erygowana była przed akcją osadniczą. Simoradz występuje w spisach świętopietrza z XIV i XV w. W 1335 r. tutejsza parafia była jedną z 11 w dekanacie cieszyńskim, szacowaną na 3 skojce płacone w zbożu, zaś w 1447 r. już tylko na 2 skojce! Liczbę ludności określono na 96.

Prawdopodobnie od średniowiecza do parafii simoradzkiej należał Iskrzyczyn, notowany w dokumencie bpa Wawrzyńca z 1223 r.

Pierwszy kościół został wzniesiony po powstaniu parafii, był murowany i miał osobną dzwonnice. W połowie XVI w. został przejęty przez luteran, wrócił do katolików w 1654 r., jednak jako kościół filialny parafii w Dębowcu, a potem w Skoczowie. Samodzielna parafia w Simoradzu została na nowo erygowana dopiero w 1980 r.!

OPIS KOŚCIOŁA

Obecny kościół pochodzi z XV w. i ma wezwanie św. Jakuba Starszego Apostoła. Zbudowany w stylu gotyckim, orientowany. W połowie XIX w. został rozbudowany, wielokrotnie był poddawany renowacji. Zachowały się gotyckie polichromie, barokowe ołtarze i Droga Krzyżowa, rokokowa ambona i stare organy. Wieża wg projektu A. Prokopa została dobudowana w 1896/97 r.

Wystrój świątyni jest późnobarokowy i klasycystyczny, w większości z końca XVIII w. W ołtarzu głównym obraz z przedstawieniem św. Jakuba, patrona parafii, a w zwieńczeniu malowidło z wizerunkiem

św. Jana Nepomucena. Na ołtarzu stoją późnobarokowe figury św. Jana Nepomucena i św. Jana Ewangelisty. Lewy boczny ołtarz poświęcono Matce

Bożej, zaś w prawym jest obraz ze sceną nawrócenia Szawła, sygnowany, dzieło Kacpra Ociepki z 1764 r. W zwieńczeniu tego ołtarza cenny obraz Matki Boskiej Piekarskiej. W podniebieniu baldachimu barokowo-klasycystycznej ambony znajduje się płaskorzeźba Gołębiczy. Ściany nawy zdobią duże malowidła Drogi Krzyżowej z końca XVIII w. Na chórze muzycznym są barokowe organy odkupione w 1874 r. od parafii w Pruchnej. Do najcenniejszych zabytkowych elementów należy ozdobione gotycką polichromią

i chronione ozdobną kratą sakramentarium. Na ścianach wokół prezbiterium zachowane są sylwetki Apostołów i malowane zacheuski, świadczące o tym, że kościół był konsekrowany. W XVII w. pamiątkę konsekracji obchodzono w drugą niedzielę po św. Bartłomieju. Renesansowe polichromie na sklepieniu przedstawiają

czterech Ewangelistów i Matkę Bożą z Dzieciątkiem, w otoczeniu bogatych ornamentów roślinnych.

W trakcie osuszania kościoła zostały zabezpieczone znajdujące się pod posadzką nawy głównej krypty grobowe Skoczowskich, właścicieli Dolnego Simoradza.

W 1940 r. na cele wojenne przejęto dwa dzwony, szczególnie cenny XV-wieczny dzwon JAKUB. Nie został jednak przetopiony, a po wojnie przekazano go parafii w Hameln, w Dolnej Saksonii. Dzięki staraniom parafian wrócił w 2014 r. do

Simoradza.

Jubileusze

2010 r. – kościół w Simoradzu został Kościołem Jubileuszowym; parafianin z Iskrzyczyna, Bogusław Żbel, wykonał figurę św. Jakuba, poświęconą w Częstochowie, a potem na pielgrzymce w Santiago de Compostela.

25 IV 2010 r. – przy drodze do Dębowca stanął Krzyż Katyński, ufundowany przez Andrzeja Klimowskiego, rzeźbiarza z Łączki.

2016 r. – parafianie ufundowali kamienną Chrzcielnicę Jakubową, wykonaną wg projektu Tadeusza Niewdany przez rzeźbiarza Szymona Kaszę ze Strumienia, którą poświęcił bp Greger.

2017 r. – z okazji 100. Rocznicy Objawień Fatimskich przed kościołem umieszczono figurę Matki Boskiej, wykonaną w Piekarach. Pod lewą stopą Maryi umieszczono kamyk przywieziony z Fatimy.

2021/2022 – kolejny Jubileuszowy Rok Jakubowy.